

De Nieuwe Pastorale

Kerkblad van de
Doopsgezinde Gemeente in Harlingen

november/december 2025

Adressen

- Predikante: **ds. W.I. Beuker** Tel: 06 5337 8818
E-mail: wbeuker@ziggo.nl
- Voorzitter: **br. J. Stelwagen** Tel: 06 2062 9561
Marnehiem 76, 8862 RD Harlingen
E-mail: jansjouk1@home.nl
- Secretaris: **zr. H. de Jong-Velsma** Tel: 06 3811 7362
Harlingerstraatweg 36, 8872 NB Midlum
E-mail:
Kerk zaken: secretarisdgharlingen@outlook.com
Privé: hildevelsma@outlook.com
- Redactie Nieuwe Pastorale:
Droogstraat 57, 8861 SR Harlingen
E-mail: redactiedgharlingen@gmail.com
Website: www.doopsgezindharlingen.nl
- Bezorging Nieuwe Pastorale:
br. G. Beuker Tel: 0517 419 589
E-mail: n.g.kooi@hetnet.nl

Diaconie

Onderstaand de namen en telefoonnummers van de diaconessen.

Voorzitter:

Mien Sietsema-Alkema, 0517 416 920

Secretariaat:

Hilde de Jong-Velsma, 06 3811 7362

Diaconessen:

Lineke Ammerlaan-Ruinen, 06 4775 3633

Ineke Beuker, 0517 417 193 / 06 1718 4773

Hilde de Jong-Velsma, 06 3811 7362

Sietske Ypenga, 0517 235 983

Van de redactie

Het laatste nummer van De Nieuwe Pastorale van het jaar 2025 ligt voor u.

In 2026 zullen we, zoals al eerder is doorgegeven, weer doorgaan met het laten verschijnen van 6 nummers per jaar: elke twee maanden verschijnt een nummer.

En daarbij hebben we ook U nodig: stuur eens een artikel, een gedicht een foto, een reisverslag, een verslag van een bijeenkomst, een bijzondere ontmoeting, een (eigen gemaakt) gedicht, een natuur belevenis enz. enz.

Daar wordt het blad levendiger door: mensen horen graag nieuws van andere mensen!

3

Dit kerkblad geeft informatie van de maanden november en december: donkere maanden, waarin toch veel gebeurd. Veel straten en huizen zijn feestelijk versierd met lichtjes. Diverse Sinten/heiligen vieren hun feest: 11 november Sint Maarten; 29 november Sint Pannekoek (een door Jan Kruis bedachte feestdag, het wordt gevierd met pannekoeken eten en eventueel met een pannekoek op je hoofd lopen); 5 december Sint Nicolaas. Dan in december de adventstijd, het kerstfeest, de Kerstviering en we eindigen met het vieren van het afscheid van het oude jaar en het begroeten van het nieuwe jaar. En dan heb ik nog niet genoemd de toneelvoorstellingen, de muziek voorstellingen, speciale films, enz. enz. die er ook zijn. Kortom er is genoeg te beleven in deze donkere tijden. Een fijne (donkere) en lichte tijd gewenste.

De werkgroep van De Nieuwe Pastorale wenst U een goed 2026 toe:

Heel veel 'lente hoop',
Zomerse 'warmte'
Herfst 'geluk' en
Winterse 'geborgenheid'.

Gerrit Beuker, Jelna Bosma en Sietske Ypenga

Gedachte

*Een mens heeft twee oren en één mond
om twee keer zoveel te luisteren, dan te praten.*

CONFUCIUS

Ik weet iets goeds van jou

*Zou niet de wereld beter zijn
als iedereen die ik ontmoet zeggen zou
'ik weet iets goeds van jou'
en dan spontaan iets goeds zou doen...
Zou 't niet fantastisch zijn
als elke handdruk zeggen zou
- van harte en oprecht gemeend –
Ik weet iets goeds van jou...*

4 *Zou niet het leven mooier zijn
als men het goede prijzen zou.
Want werkelijk, bij al het kwaad
is er zoveel goeds in mij en jou.
Zou 't niet een fijne houding zijn
als iedereen zo denken zou:
jij weet een beetje goed van mij
en ik, ik weet iets goeds van jou!*

Deze tekst vond ik tussen wat oude gedichten, en het sprak me aan. Juist in deze tijden van sociale media, korte lontjes, polarisatie en formatieperikelen staan we graag direct klaar en tegenover elkaar met onze ongezouten kritiek, Natuurlijk weten we best wel wat goeds van elkaar, maar zeggen we het ook?

Kritiek lijkt veel gemakkelijker. Als iets niet goed is, dan hoor je het wel; hoor je niks, dan zal het wel goed gaan. Eigenlijk is dat een wat armoedige manier van met elkaar omgaan. Maar als we eens de tijd zouden nemen en iets goeds van elkaar zouden zeggen, wat een rijkdom is dat. Als we ons zouden voornemen om elke dag iets goeds tegen een ander te zeggen, een echt oprecht compliment te geven. Je zou even bij die ander stilstaan, aandacht voor die ander hebben, tijd, en die ander zou zich er goed door voelen; een vriendelijk woord. Het zou mensen bij elkaar brengen, zelfs over kloven heen. Gewoon over de haag, bij de bushalte of de kassa of in kerk. Gewoon iets goeds van elkaar zeggen, dat is niet meer en niet minder dan elkaar zegenen: het goede toezeggen!

En als we ons gezegende mensen weten, gezegend door God, dan geeft dat zo'n boost, zoveel vertrouwen en energie, dan hoeft het ook niet zo moeilijk te zijn om ook elkaar en anderen te zegenen, het goede toe te zeggen. Liefst elke dag een keer of meer mag ook. Mag het mensen, zelfs strijdende partijen bij elkaar brengen en in deze kille tijden licht en liefde en hoop en uitzicht bieden.

ds. Wiske Beuker

5

Huiskamerbijeenkomsten

Ook dit seizoen worden er weer huiskamerbijeenkomsten georganiseerd en wel in de periode 28 t/m 30 januari en 3 t/m 6 februari. Er komen vanaf de Kerst lijsten in de hal te liggen met data en dagdelen waarop u zich kunt aanmelden.

Tijdens deze huiskamerbijeenkomsten willen we het thema van de gemeentedag: 'Spelen met vuur' verder uitdiepen. In de volgende Nieuwe Pastorale krijgt u daarover wat meer informatie.

Voor nu hoop ik dat u één of meerdere dagdelen in de bovengenoemde periode in uw agenda vrij kunt houden, zodat we met zoveel mogelijk belangstellenden mooie bijeenkomsten kunnen beleven.

Zr Wiske Beuker

11e Krummhörner Kirchturm-tour 2025

op 6 september 2025

6

We hebben deze fietstocht van ca 70 kilometer gefietst en hierbij een bezoek gebracht aan 21 kerken in 19 dorpen. Een bijzondere ervaring, mede door het prachtige weer. Op eigen tempo konden we de route volgen. We starten in de evangelische-reformierten Kirche in Jennelt. We hadden in de nabijheid een oud huisje gehuurd, waar we heerlijk op zolder hebben geslapen, dus we waren direct bij de startkerk. Onderweg bezochten we de prachtige kerken, het waren werkelijk hele mooie grote oude kerken, juweeltjes!

In de meeste kerken was er koffie en echte Ost-Friese schwarz thee met klontjes en heerlijke taarten, Schwarz Brot met schinken en koek en nog meer lekkers...

Om ca 17.00 uur was de fietstocht ten einde en werd er feest gevierd, we hebben gezellig meegedaan. Alleen al de namen van de dorpen

waren een feest: zoals o.a. Jennelt, Eilsum, Grimersum, Hinte, Freepsum, Uttum, Canum, Pewson, en Greetziel. Onze stempelkaarten hadden alle stempels, en daarvoor kregen we een oorkonde!

Er was ook er een kleine delegatie

uit Workum, ze doen dit al een aantal jaren. Een groepje Duitsers fietst al jaren vanuit Workum enkele dagen mee met Tsjerkepad. En zo kennen ze elkaar.

Kortom als alles goed gaat, doen we volgend jaar weer mee!

Haije en Sietske

7

Kerstmarkt zaterdag 13 december verkoopmiddag in de vermaning, wie doet mee?

Het is de bedoeling om een kleine verkoopmiddag te houden in de Mennozaal, ten bate van de kerk. De markt begint om 15 uur en wij beginnen om 14 uur. Het duurt tot 18 uur. Iedereen kan overtolige spulletjes inbrengen, maar vooral kleinere leuke items. Geen meubels en/of andere grote objecten. Maar kerstdingetjes, schilderijtjes, een mooie kom, een vaas of wat je maar over hebt en wat verkoopbaar is, is welkom. Ikzelf heb een ouderwetse kinderpopenwagen die ik in de verkoop doe. Het is een imitatie. Ik zal eerst nog beddengoed maken. Een pop zit er niet meer bij.

De spulletjes kunnen van af 1 november in de Mennozaal terecht. Heeft u toch een groot item, dan kunt u op 13 december een foto ophangen met het item en het dan thuis afhandelen.

Ik heb natuurlijk meerdere collega's nodig, dames en heren die een uurtje over hebben om te helpen. Dus wie zou hieraan me willen doen? Ook de jeugd is welkom om mee te helpen. Ikzelf heb aan één van mijn kleindochters gevraagd of ze mee wou doen. Het leek haar wel leuk, dus we zullen zien.

Met een vriendelijke groet Mien Sietsema

0517-416 920 of 06-4360 0180

19 oktober jl. Gemeentedag!

8

Na een aantal weken van voorbereidingen was het zover, de gemeentedag. Het blijft altijd lastig om een datum te kiezen waarop zoveel mogelijk mensen kunnen komen maar de dag is dit jaar goed bezocht en er bleven ook gezellig veel mensen eten! Dit jaar hebben Ineke, Wiske en ik de voorbereidingen op ons genomen. Aan de hand van het thema; ‘spelen met vuur’ hebben we verschillende mogelijkheden onderzocht en zo is het programma tot stand gekomen. Een dienst waarin een quiz verwerkt was met vragen die betrekking hadden op vuur en alles wat daarbij hoort. En als lunch broodjes hamburger van de bbq die buiten stond. De aanmeldingen liepen vlot binnen en er bleven uiteindelijk zelfs nog meer mensen eten. Het was een gemoedelijk en gezellig samenzijn, precies wat wij bij de voorbereidingen van deze dag wilden bereiken.

We willen Hilde en Sip nogmaals bedanken voor hun bijdrage aan de lunch!

Ineke, Wiske en Jelna

Alzheimer Nederland en Odensehuis Harlingen

Tijdens de ledenvergadering van afgelopen week, was mevrouw Feikje Brouwer te gast om een korte presentatie te geven over Alzheimer Nederland. Dit omdat Alzheimer Nederland het goede doel is waar we met de Kerstmarkt geld voor inzamelen.

Tijdens haar presentatie kwam het Odensehuis ter sprake. Er zijn door heel Nederland meerdere Odensehuizen, het zijn ontmoetingsplekken voor mensen met geheugenproblemen of beginnende dementie en hun naasten. Het is een fijne en veilige plek waar je ervaringen kunt delen met lotgenoten.

In Harlingen is een Odensehuis gevestigd in de kantine van FC Harlingen aan de Oosterparkweg 8. De openingstijden zijn: dinsdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. Iedereen is welkom, een diagnose, indicatie of afspraak is niet nodig! De hele dag blijven hoeft ook niet, U mag komen en gaan wanneer het u uitkomt.

Jobeeldag 11 oktober, vermaning in Leeuwarden

Jobeel is de naam van de landelijke digitale zusterkring. Naast digitale contacten is er voor informatie uitwisselingen ook eens per jaar ledenvergadering. Leden van Jobeel komten dus maar 1 keer per jaar bij elkaar, meestal zijn er 10-15 aanwezigen uit het hele land. Dit jaar was de bijeenkomst in de Vermaning van Leeuwarden en volgend jaar hoogstwaarschijnlijk in Haren. Er is ook een website, met bv elke maand een ander gedicht. Iedereen kan daar gebruik van maken: www.jobeel.doopsgezind.nl. Kijk er eens naar. Predikanten maken voor Jobeel en dus eigenlijk voor de zusterkringen twee complete diensten: een advent/kerst liturgie en een paasliturgie. Deze liturgieën kunnen gebruikt worden bij de zusterkring, maar ook breder zoals voor en kerkdienst. Daarnaast verschijnen 4 - 6 keer per jaar een Vonkeltje, een blad met allerlei inspirerende zaken, voornamelijk samengesteld door Afke Bruin, zeer leesbaar!

9

Sietske Ypenga

Gespreksgroep Op Donderdag: Hoe deugdelijk zijn wij?

De kardinale deugden: wijsheid, rechtvaardigheid, moed en zelfbeheersing zijn volgens de Griekse filosofen de basis voor een deugdelijk leven. Wij hadden de keus uit 100 deugden! Zoek dan maar eens een deugd uit die je jezelf eigen zou willen maken of die precies bij jou past.

De deelnemers van de Gespreksgroep Op Donderdag hebben uit de 100 mogelijkheden gekozen een deugd gekozen en daar hebben we met elkaar op een goede manier over gesproken. Dat waren de volgende deugden: Behulpzaamheid, Dankbaarheid, Optimisme, Rechtvaardigheid; Verdraagzaamheid, Zachtmoedigheid en Zorgzaamheid. Dat beviel zo goed dat we de volgende keer dat we bij elkaar komen nog een keer gaan kijken naar en praten over deugden. Wat zegt welke deugd? We komen weer bijelkaar op 12 februari.

Sietske Ypenga

In de kerkenraadskamer van onze gemeente hangt een door wijlen broeder Grardus Vos getekende afbeelding van een dame, Wytse Groenewoud. Het originele portret van Wytse is in 1730 gemaakt door de Amsterdammer Bernard : Picart. Na Wytse's overlijden hing het in de directiekamer van het Doopsgezinde Weeshuis in Harlingen. Zij heeft nogal het één en ander

meegemaakt in haar leven, een heel verhaal dus maar misschien toch goed om ook in de Nieuwe Pastorale aandacht aan haar te besteden. Dit ondanks het weinig Dopers handelen uit die tijd. Maar de inhoud van de laatste alinea van deze verhandeling rechtvaardigt plaatsing. Dit artikel is geschreven in het kader van Mapping Slavery, door Nynke Smit, een project dat

De familie Groenewoud en hun betrokkenheid bij de slavernij in Suriname

onderzoek doet naar sporen van slavernij die in Nederland zijn terug te vinden. Dit artikel is in het november nummer 2015 van Frysland Historisch gepubliceerd. De documenten die bewaard zijn gebleven over de familie Groenewoud geven inzicht in de manier waarop in het begin van de achttiende eeuw de plantages in de koloniën verbonden waren met Nederland. Een “beknopte” weergave:

In de zomer van 1703 arriveerde Dirk Groenewoud in Harlingen, waar hij zijn broer en zus bezocht. Hij reisde met Jacobus, zijn zoontje bij een tot slaaf gemaakte vrouw die werkte op zijn plantage in Suriname. Enkele maanden later overleed Dirk. Zijn broer Pier, zus Wytse en zoon Jacobus erfden uit zijn nalatenschap onder meer de

helft van de suikerplantage Jericho.

Jacobus werd opgenomen in de familie van zijn vader en opgeleid tot advocaat. Als jongeman vestigde hij zich in Suriname, waarvandaan hij rapporteerde over de toestand van de plantage. Zelf liet hij een kleine koffie- en cacao-plantage aanleggen. Vanwege een langlopend conflict over zijn nalatenschap zijn de correspondentie tussen de betrokkenen in Suriname en Friesland en veel andere relevante documenten bewaard gebleven. Bovendien bieden zij af en toe een glimp van het leven van de slaven die werkten op de plantages.

Dirk Groenewoud werd geboren in Heerenveen. In 1680 vertrok hij als militair naar Suriname waar hij vierentwintig jaar onafgebro-

ken zou verblijven. Groenewoud komt voor het eerst in 1684 voor in de belastingadministratie als eigenaar van een plantage. Samen met zijn compagnon had hij toen drie slaven in bezit. De grond waarover het hier gaat was nog niet ontgonnen: dat betekent dat de plantage nieuw aangelegd werd. Plantage Jericho lag aan de rivier Cottica, op ongeveer veertig kilometer afstand van Paramaribo. Dat gebied was in die dagen populair omdat het ver verwijderd lag van de zee, waarvandaan buitenlandse vijanden een bedreiging vormden.

De moerasachtige grond was vruchtbaar, maar maakte wel een uitgebreid afwateringssysteem noodzakelijk. Het greppelstelsel vereiste voortdurend onderhoud en zorgde ervoor dat “het omslaan van het land” handmatig moest gebeuren, wat zeer veel vergde van de tot slaaf gemaakten op de laaggelegen plantages. In 1700 telde Suriname ongeveer honderd plantages, een aantal dat in de decennia die volgden sterk zou toenemen.

Op 28 juni 1703 verleende de gouverneur, Paulus van der Veen, Dirk Groenewoud een paspoort voor de overtocht naar Holland. Op dezelfde dag stelde Dirk ook zijn testament op, waarmee hij aan zijn broer en zuster ieder een derde van zijn eigendommen naliet. De erfgenaam van het

resterende deel was een “malatte jongetie genaamd Jacobus waarvan de moeder een negering genaamt Besch zijnde op de plantage”

Uit deze benoeming en het feit dat Jacobus als onderdeel van de familie Groenewoud zou worden opgenomen, kunnen we opmaken dat Dirk zijn vader was.

Op 30 augustus kwam Dirk Groenewoud met Jacobus aan bij zijn broer en zus in Harlingen. In het najaar trok hij voor zaken naar Amsterdam, waar hij begin 1704 overleed. Zijn broer en zus moesten nu uitzoeken wat zij van hem hadden geërfd. Een afgevaardigde kreeg opdracht om in Suriname de toestand van de plantage te beoordelen. Daarnaast zonden Pier en Wytske een brief naar de executeur van Dirks testament. De executeur, Willem van Ommmeren, liet weten dat het niet goed ging met de plantage Jericho. Er waren te weinig slaven aanwezig om de benodigde arbeid te verrichten. Bovendien was een gedeelte van de grond uitgeput en was het suikerriet aan vervanging toe. Van Ommmeren had Theodorus Overschelde, een buurman, tot directeur benoemd van de plantage om de plantage uit naam van de eigenaren te besturen.

Dit artikel is ons toegestuurd door Henk Smeding, het is echter te lang om in een keer te publiceren. Volgende keer het vervolg.

ONZE BROEDER MARTIEN KRACHT UIT ALKMAAR STUURDE ONS ONDERSTAANDE TEKSTEN. OOK WENST HIJ EEN IEDER GOD'S ZEGEN VOOR NU EN DE KOMENDE PERIODE.

Waarom Kerstfeest op 25 december?

In Egypte bestond er al lang op 25 december het mysterie feest van de zonnestand. Het was eigenlijk een jaarlijks terugkerende spanning of de zon wel terug zou komen. Daarom vierde men het feest vanuit de hoera-stemming dat alles weer doorging.

12

Egypte stond onder de heerschappij van de Romeinen. En het was de politiek van dit wereldrijk om zoveel mogelijk een culturele en godsdienstige eenheid te vormen.

Zo kwam dit feest in Rome terecht als 'winter-zonnewende'. Bekend is ook dat de keizer met goddelijke waardigheid bekleed was en langzamerhand als God werd vereerd. In 274 werd de keizerscultus verrijkt met het feest van de overwonnen zon (Natalis polis invicti).

Rond 330 vierde bisschop Liberius in Italië de Geboorte van Christus op 25 december, het feest van de onoverwinnelijke zon. Het was de bedoeling dit heidense feest van de keizer te vervangen door het feest van de Geboorte van de Verlosser, die zich noemt Het licht van de wereld!

Licht

*Dat ons aanraakt
en kleur geeft aan de wolken
alsof een onzichtbare hand
de hemel heeft open geritst.
Straks is het weer nacht
en morgen pakken de wolken
zich misschien wel weer samen
tot een grijs aaneengesloten dek.*

Maan onze dromen hebben kleur gekregen.

Spreekwoorden en uitdrukkingen uit de bijbel

Het is een rib uit je lijf

Als je veel moet betalen, boven je begroting, is het een rib uit je lijf. Een ingrijpende uitgave dus. Die uitdrukking is afkomstig uit het verhaal van de schepping van de eerste mensen. Het boek Genesis vertelt dat Eva werd geschapen uit een rib van Adam.

*Toen deed de Here God een diepe slaap op de mens vallen;
en terwijl deze sliep, nam Hij één van zijn ribben
en sloot haar plaats toe met vlees. En de Here bouwde de rib
die Hij uit de mens genomen had, tot een vrouw
en Hij bracht haar tot de mens.
Genesis 2: 21, 22.*

13

Meet en Eat:

Een project van Stichting Present in samenwerking met het COA

Stichting Present organiseert een bijzondere Meet & Eat, waarbij huishoudens kennis kunnen maken met bewoners van de boot die in Harlingen ligt. Deze ontmoeting is onder het genot van een maaltijd: samen eten en verschillende culturen ervaren.

Bewoners uit gemeente Waadhoeke en gemeente Harlingen kunnen zich bij ons opgeven om iemand uit te nodigen om bij hen te komen om te eten met misschien ook nog een leuke activiteit.

Present hoopt hiermee de bewoners van de boot een welkom gevoel in Nederland te geven en zorgt ook voor een mooie ontmoeting tussen beiden met uitwisseling van verschillende culturen. Met uw steun kunnen we samen meer mensen bereiken en daadwerkelijk verschil maken.

Lijkt het u/jullie gezellig om iemand uit te nodigen om te komen eten? Neem gerust contact met ons: meetandeat@presentnwf.nl of www.presentnwf.nl

Lievelingslied

ER IS GEEN LIEVELINGSLIED BINNEN GEKOMEN, DAAROM DEZE KEER DE TEKST VAN HET LIED “WIJ VIEREN EN BELEVEN”, TEKST EN MUZIEK VAN MAR VAN DER VEEN UIT HET LIEDBOEK ‘SJONGEND OP WEI’. EEN LIED DAT HET HELE JAAR ACTUEEL IS.

Wij vieren en beleven

14

Wij vieren en beleven God's jaarkring wereldwijd.
De vaste kleuren geven schakering aan de tijd.
Zo zien wij alle weken een kleur in ander licht
en wordt door taal en teken ons oog op God gericht.

Het **paars** wil inkeer geven in passie en advent.
Wij hebben in ons leven ons van God afgewend.
Het paars is ons een teken van ootmoed en van rouw
tot wij na deze weken het wit zien van Gods trouw.

Het **wit** spreekt van Gods daden die Hij verricht met macht.
Gods lichtende genade verdrijft de zwarte nacht.
Blij willen wij gewagen van alles wat Hij deed.
Dus gaan de hoogtijdagen in stralend wit gekleed.

Het **rood** doet mensen spreken, God schenkt aan ons zijn Geest.
Een vuur, een tong, een teken, de kleur van Pinksterfeest.
Niets kan de vonk meer doven; een vuur dat niemand stuit
daalt neer op wie geloven, de vlammen slaan eruit.

Het **groen** doet ons bezingen de hoop die in ons leeft,
Dat God aan alle dingen een nieuwe toekomst geeft.
Want eens zal het gebeuren, dan zal het zomer zijn
met ongedachte kleuren in eeuwig zonneschijn.

Hebt u een lied dat u graag zingt of dat een speciale betekenis heeft voor u: geef het door, dan komt het in De Nieuwe Pastorale!

Anne Zernike lezing door da. Korneel Roosma.

Titel: Tiiden hawwe tiiden: In welke tijd willen wij leven?

Op 8 november 2025 om 15.00 uur, in de Doopsgezinde gemeente, Ds. Veenweg 61 De Knipe.

Anne Zernike maakte diepe indruk omdat zij als eerste vrouw in Nederland predikant werd. Ze was zelfs de eerste vrouw ter wereld, die in een gemeente werd beroepen. Een doorbraak in een tijd waarin de rol van vrouwen in de leiding van de kerk nog uiterst beperkt was. Haar keuze om theologie te studeren en haar benoeming in de Doopsgezinde gemeente van Bovenknijpe in 1911 waren baanbrekend, niet alleen omdat ze als vrouw een dergelijke functie bekleedde, maar ook vanwege haar moed om zich in een traditioneel door mannen gedomineerd domein te begeven.

Dat ze ervoor koos om in een klein dorp als Bovenknijpe te gaan werken, toont haar toewijding en idealisme. Met die toewijding en dat idealisme ging ze aan het werk op het kerkelijke en het sociale terrein.

Daarnaast maakte Anne Zernike indruk door haar progressieve en eigenzinnige gedachtegoed en haar pioniersgeest. Ze werd een symbool van de emancipatie van vrouwen binnen kerk en samenleving. Ze was sociaal en maatschappelijk betrokken. Ze nam haar ideeën mee in haar werk binnen de kerkmuren en ver daar buiten. Het buitengebied van Bovenknijpe was een zeer arm gebied van turfarbeiders en werkelozen.

Haar benoeming inspireerde generaties vrouwen na haar om leidinggevende posities in hun kerk te ambiëren. Haar invloed is blijvend, zoals blijkt uit het feit dat de Doopsgezinde gemeente in Bovenknijpe haar jaarlijks met een lezing wil eren, waarbij thema's die met haar leven en werk verband houden, centraal staan.

Dat we op dit moment in een lastige tijd leven dat kan niemand ontkennen. De vraag is of we ons laten leiden door wat er in de wereld om ons heen gebeurt of dat we ons daartegen verzetten. Door wie of wat laten we ons leiden of verzetten we ons daartegen? En hoe doen we dat dan? Dit zijn vragen van alle tijden. En zeker in de tijd dat Anne Zernike predikant was in Bovenknijpe.

Verjaardagen

De verjaardagen van onze
gemeenteleden worden
niet on line gepubliceerd
in verband met de privacy.

Collectes/Bloemen

Datum	Collecte	Extra collecte	Bloemen
24 augustus	geen dienst		
31 augustus	€ 69,00		zr. Koosje Wether-Kingma
7 september	€ 67,85	€ 40,65	br. Douwe Homan
14 september	€ 90,35		Gerrit en Nel Beuker
21 september	€ 64,80		fam. Norg
28 september	€ 46,60		br. Jacob Ammerlaan
12 oktober	€ 71,65		zr. Martsje de Jong-Jong
19 oktober	€ 91,65	€ 52,40	zr. Janke de Groot-v/d Meer

*Er zijn slechts 2 manieren om te leven:
doen alsof niets een wonder is, of doen of alles een wonder is.*

ALBERT EINSTEIN

Kerkdiensten De Batting

aanvang 10.30 uur locatie, het Paviljoen

Datum	Voorganger	Organist
16 november	Dhr. Laros	K. Schout
7 december	Mw. Kingma	G.J. Elsinga
21 december	Dhr. van Loon	met koor

Agenda

Activiteiten voor de agenda graag op tijd doorgeven aan de redactie

- 12 november, 19.30 uur kerkenraad
- 13 november, 14.00 uur Créa Café
- 16 november, 15.00 uur Vocalgroep Choral brengt 'Etty', Bolsward
- 13 december, Zoutsloterkerstmarkt

Als u iets heeft voor de agenda, kunt u dat sturen naar de redactie: redactiedgharlingen@gmail.com.

Muziektheatervoorstelling 'Etty'

door Vocalgroep Choral, 16 november 2025 doopsgezinde kerk te Bolsward, 15.00 uur. Entree € 15,00, geen pin

Deze voorstelling in muziek en taal gaat over de dagboeken en het leven van Etty Hillesum. Haar leven werd gekleurd door haar onstuimige en soms grillige karakter, haar Joodse afkomst en de Tweede Wereldoorlog. Etty beschrijft een grote persoonlijke innerlijke ontwikkeling. Ze zoekt naar liefde, naar verbinding met zichzelf en anderen, de dingen achter de dingen, naar God. Haar dagboeken tonen een levenskunstenares die onder moeilijke omstandigheden steeds meer in staat is positiviteit te benadrukken en zichzelf en haar eigen lot te accepteren. Ze ziet zichzelf niet als slachtoffer, overgeleverd aan de machten en krachten die inbeukten op haar bestaan. Haar oproep is om, onder welke omstandigheid dan ook, de antwoorden in jezelf te zoeken en in jezelf de dingen te verbeteren. Deze levenskunst, inspiratie en kracht wil Choral in haar programma vormgeven. Zeer gedreven geven de zangers op een unieke en positieve manier vorm en klank aan levensvragen, thema's en gedachten rond zingeving.

Groepen/Kringen

- Zusterkring, Nellie Beuker
- Zondagsschool, Hilde de Jong
- Gespreksgroep Op Donderdag, Sietske Ypenga
- Dienstencommissie, Antoinette Berkouwer
- Beleidsgroep, Sjouk Stelwagen
- Werkgroep Nieuwe Pastorale, Jelna Bosma of Sietske Ypenga

18

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de zuster of broeder die bij elke groep of kring vermeld staat.

Colofon

Adres kerk: Zoutsloot 50, Harlingen

Website: www.doopsgezindharlingen.nl

Postadres: Droogstraat 57, 8861 SR, Harlingen

Bankrekening: NL80 RABO 0127 0296 21

t.n.v. Doopsgezinde Gemeente Harlingen, dit rekeningnummer kunt u ook gebruiken voor vrijwillige bijdragen.

10 december: Internationale dag van de rechten van de mens.

Artikel 1 van de universele verklaring

van de rechten van de mens luidt:

Alle mensen worden vrij en gelijk

in waardigheid en rechten geboren.

Zij zijn begiftigd met verstand en geweten en behoren zich jegens elkaar in een geest van broederschap te gedragen.

Inhoud

Adressen en Diaconie.....	2
Van de redactie.....	3
Woord van Wiske.....	4, 5
Krummhörner Kirchturm-tour	6, 7
Verkoopmiddag Zoutsloter Kerstmarkt	7
Gemeentedag.....	8
Alzheimer	8
Jobeeldag.....	9
Gespreksgroep Op Donderdag.....	9
Familie Groenewoud.....	10, 11
Bericht uit Alkmaar.....	12
Spreekwoorden en uitdrukkingen uit de bijbel.....	13
Meat en Eat, st. Present.....	13
Lievelingslied.....	14
Anne Zernike lezing in De Knipe.....	15
Verjaardagen	16
Collectes/Bloemen.....	16
Diensten in De Batting.....	17
Agenda	17
Muziektheatervoorstelling Etty in Bolsward	17
Groepen/Kringen.....	18
Colofon.....	18
Inhoud.....	19
Preekdiensten	20

Ik ben gaan inzien dat het geloof een organisme is dat groeit met de tijd.
Blijft het stabiel, dan sterft het. Wil het voortleven,
dan moet het kunnen veranderen.

GODFRIED BOMANS

Preekdiensten van 9 november t/m 18 januari

9 november 9.30 uur	liturgie groep organist G.J. Elsinga
16 november 9.30 uur	zr. G. Bies organist G.J. Elsinga
23 november 9.30 uur	ds. W.I. Beuker, herdenken van de overledenen organist B. Dijkstra <i>Extra collecte voor St. voor Doopsgezinde geloofsbouw en solidariteit</i>
30 november 9.30 uur	zr T. Tholen, 1e advent organist S. Akkerman
7 december 9.30 uur	ds. W.I. Beuker, 2e advent organist B. Dijkstra <i>Extra collecte voor projecten voor gemeenteondersteuning</i>
14 december 9.30 uur	br. C. Luiten, 3e advent organist G.J. Elsinga
21 december 9.30 uur	ds. W.I. Beuker, 4e advent organist L. Ammerlaan <i>Extra collecte voor projecten van de St, Doopsgezind Wereldwerk</i>
24 december 19.00 uur	Kerst Zing-In organist G.J. Elsinga
25 december 9.30 uur	ds. W.I. Beuker, 1e Kerstdag organist G.J. Elsinga
28 december	geen dienst
31 december 17.00 uur	zr. L. Ammerlaan organist G.J. Elsinga
4 januari 2026	geen dienst
11 januari	alle voorgangers uit Harlingen eenheid van kerken in 'De Haven'
18 januari 9.30 uur	zr. A. Bruin, World Fellowship Day organist

Inleveren kopij

Kopij voor het volgende nummer van de Nieuwe Pastorale kunt u als worddocument per e-mail, **redactiedgharlingen@gmail.com**, of per post aanleveren. Het volgende nummer verschijnt uiterlijk in week 3 van 2026. Kopij graag **VOOR woensdag 1 januari** inleveren.
De redactie heeft het recht kopij te weigeren, in te korten of anderszins te wijzigen.